

KNEGAREN

Styr LKAB och bankerna "Vision Kiruna"?

-insändare till NSD

På Kommunstyrelsen den 26 mars klubbades planen för "Vision Kiruna". Under ett helt år ska politiker sitta i grupparbeten, ordna konferenser och resor, för att komma fram till att det behövs byggas bostäder i Kiruna nya stadskärna. Projektledaren för det hela, Peter Nygårds, har visat sig vara chef för Swedbanks omvärldskontakter och han har ett förflutet inom LKABs styrelse. Han omnämns som "Sveriges främsta styrelseproffs" och har skakat fram 5 miljoner i sponsorpengar från utomstående. Kommunstyrelsen fick ingen som helt information om Nygårds bakgrund, inte heller vilka det är som har stått för sponsringen. Detta är skandal. "Vision Kiruna" saluförs som ett uttryck för handlingskraft och medborgarinflytande men det är motsatsen. Arbetsgrupperna utses ensidigt av kommunpolitikerna och de ska sitta ett helt år i möten när det som saknas är konkreta planer för bostäder, kultur- och fritidsanläggningar och kollektivtrafik. Vad som behöver göras nu är att föreningslivet invaderar politikerprojektet så att arbetet kan vara klart till sommaren och vi kan gå från ord till handling.

*Annika Blomberg, insynspolitiker i Kiruna
Kommunstyrelse för Knegarkampanjen*

Var finns kraften som kan desarmera den sociala bomben?

Krisen i stadsflyttsfrågan blir alltmer brännande. Det är en kombination av handlingsförlamning och toppstyre som präglar Kiruna Kommun. Det är de som enligt lagar och regler har ansvaret både för stadsplanering, bostadsförsörjning, samhällsliv och samhällsservice. Handlingsförlamningen beror på EU-anpassade lagar som gör kommunerna impotenta och resurssvaga inför så stora samhällsomvandlingar som vi står inför i Kiruna.

Underskotts-skräck

Bostadsbyggandet sker idag helt på marknadens villkor. Inte ens allmännyttiga bostadsföretag får subventioneras av skattebetalare, trots stora behov av snabba och storskaliga lösningar. Kommunal verksamhet får inte heller gå med underskott.

En kommun kan inte göra investeringar som inte går jämnt upp, utan att bli tvungen att dra ner på verksamheterna för barn, ungdomar och äldre.

Kiruna Kommun betar sig som en feg spelare som inte vill bli sittande

Forts nästa sida ->

Knegarmotion om ett stadsråd

Hösten 2011 motionerade Knegarkampanjen om att kommunen skulle inrätta ett stadsråd för stadsflytten, dit intresseföreningarna kunde skicka representanter, och som skulle ges full insyn- och förslagsrätt när det gäller stadsomvandlingen.

Läs mer på sidan 2

Knegarmotion om en multiarena

Strax efter valet 2010 lämnade Knegarkampanjen in en motion om byggandet av en multiarena för idrottsrörelsen i den nya stadskärnan i Kiruna. Vi föreslog att förhandlingar skulle inledas med LKAB om finansieringen och att idrottsföreningarna skulle få bestämma utformningen.

Läs mer på sidan 2

Knegarmotion om personalinflytande

I februari 2012 motionerade Knegarkampanjen om att kommunen borde ge alla kommunalt anställda som inte är arbetsledare, 30 timmar per år i facklig tid, för att få loss ca 2 timmar i veckan att samlas kring verksamheten och arbetslagens behov.

Läs mer på sidan 3

Levande Kiruna

30 000 invånare år 2030

- från ord till handling

ÖPPET MÖTE

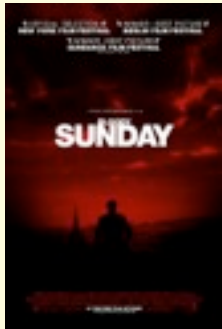
19 april kl 18-20 på

Folkets Hus

...

HÅLL UTKIK EFTER

Knegarnas Filmklubb

Den 3e april tittade vi på "Bloody Sunday" om massakern på en protestmarsch i Nordirland 1972, ett exempel på vad demokratiska staters polis och militär är beredda att göra om makthavarna hotas.

Forts från sid 1: med Svarte Petter, dvs med risken för att en ny stadskärna skapar ett jätteunderskott och framtida förluster. Att de i dagarna ska lansera projektet "Vision Kiruna" förändrar inte bilden. "Vision Kiruna" är styrt av politiker och experter och det förhalar hela processen så att de slipper gå till handling.

Det är ett av Sveriges främsta styrelseproffs, chef för Swedbanks omvärldskontakter och med ett förflutet i LKABs styrelse, som har utsetts att leda grupparbeten och konferenser under ett helt år av förspild handlingskraft.

Kiruna Kommun borde istället ställa krav på staten om undantagsregler och förlustgarantier för sitt bostadsbyggande och sätta igång med detaljplaner som man kan sätta i verket så fort markköpen blivit klara.

Regeringens ansvarslöshet

Staten och regeringen kan inte skylla på kommunen. De har ansvar för reglerna. De är också en del av den så kallade Malmfälts-gruppen. Varför gör de inte något? Var är bostadsminister Attefall (kd), och näringsminister Löf (c)? När statsminister Reinfeldt (m) var i gruvexpansionens Pajala för en tid sen, var han helt ointresserad av att ställa upp med garantier för bostadsbyggande. Så man måste dra slutsatsen att den borgerliga Allians-regeringen tycker att det är bra att Norrbotten går i riktning mot ett järnmalm-klondyke med barack-läger och alltmer rättslösa arbetsstyrkor.

LKAB och ansvaret

Men det finns närmare spelare som man också måste granska. Vad gör LKAB, vinstmaskin och statlig kassako, grundorsak till hela problemet med stadsflytten?

LKAB är Sveriges 7e största exportföretag. Hela stålindustrin, som är en av Sveriges ledande exportnäringar, är beroende av företaget. LKAB är statligt ägt, de har ett eget bostadsföretag och har stora överskott. De är en spelare med mycket muskler. Varför är inte de en drivande kraft för att få fart på stadsflytten?

Varför ger de inte, på eget initiativ, direktiv till LKAB Fastigheter om att göra massansökningar hos kommunen om bygglov i den nya stadskärnan?

Varför tar inte LKAB självmant grepp om möjligheten att sätta både sig själva och Kiruna "på kartan" genom en multiarena för sport-, fritids- och kulturliv? Och varför passar man inte på, för att få bra PR, att projektera för en miljöteknisk spetsinnovation i form av eldriven...

Forts sid 4

Ansvarigt statsråd, Annie Lööf (c)

FORTS: KNEGARMOTIONER TILL KOMMUNEN

....för ett stadsråd

Forts från sid 1: Efter att revisionsrapporten om stadsomvandlingen publicerades i februari, där det framgick att kommunen inte ens gör det de kan i frågan, och att det som görs koncentreras till kommunledningen och en projektgrupp finansierad av LKAB, framstod motionen som ett väldigt bra förslag för att bryta upp toppstyret och handlingsförslamningen. Men Kommunstyrelsen avslög motionen och frågan avgörs slutgiltigt på Kommunfullmäktige den 16 april.

.....för en multiarena

Forts från sid 1: Fritids- och kulturförvaltningen har yttrat sig och tycker att man inte ska bygga en multiarena eftersom den tar stor plats, det brukar vara höga inträden på multiarenor och att de brukar rikta sig till elitidrottare. Trots att vi menar att arenan ska byggas i den nya stadskärnan där det finns gott om plats, att vi tycker att föreningarna själva ska besluta om arenan, inte några elitklubbar och att finansieringen kan lösas via förhandlingar med LKAB, så

avslogs motionen. **Bortglömda var alla vallöften från kommunledningens partier om att bygga en multiarena.** Motionens öde ska slutgiltigt avgöras i Kommunfullmäktige den 16 april.

NATTIS ÖPPNAR!

Knegarkampanjens krav i valrörelsen har infriats. Tack vare att många kämpat så öppnar nattbarnomsorg i augusti 2012. Beslut är taget i Kommunstyrelsen.

av Börje Schellin

Arbetarrörelsen kan skapa en framtid för Kiruna

Idag är det kanske svårt att förstå att det en gång fanns planer på att helt lägga ned gruvdriften i Kiruna. Men i slutet av 70-talet var det så kallade magra år för LKAB. Beslut att bygga en ny huvudnivå sköts ideligen upp och en total nedläggning hotade på längre sikt. Framtiden kändes som ett svart hål. Fackföreningarna och arbetar-rörelsens alla organisationer vände sig till staten med vädjan om hjälp. Frågan vara bara hur hjälpen skulle se ut? Vad konkret skulle man kräva av denna stat?

Det fanns fackliga handlingsprogram för vidareförädling och för en breddning av LKABs utbud men de var otillräckliga för att resas i den akuta krisen. Så tre, då unga, metallarbetare tog itu med frågorna och tog fram ett studieprogram som presenterades för och antogs av ABF.

FORTS: KNEGAR-MOTIONER TILL KOMMUNEN

.....för personalinflytande

Forts från sid 1: Motionen avslogs i Kommunstyrelsen. Kristina Zakrisson (s), kommunledningen, försvarade sig med att Knegarkampanjen inte behandlar alla människor lika eftersom cheferna inte ingick i förslaget, som om inte det ingår i deras anställning att ha inflytande. Niklas Sirén (v), kommunledningen, försvarade sig med att deras inflytandeprojekt bedrivs tillsammans med facken och att de inte vill köra förbi dem, som om facken skulle misstycka om medlemmarnas tid frigörs för fackligt arbete på arbetsplatsen.

Frågan avgörs slutgiltigt på Kommunfullmäktige den 16 april.

Mängder av cirklar och debatter drogs igång. Skolor och arbetsplatser aktiverades. Totalt deltog 5 252 personer i kampanjen som avslutades på våren 1979 i ett ABF-forum på Högalidskolan där resultatet presenterades inför dåvarande framtidsministern Ingvar Karlsson.

Liksom vårexpllosionen i Kiruna, när knopparna på ett dygn växer till löv, växte de fram, de olika handlingsprogrammen. Inte ett enda litet parti eller organisation, med självaktning, fanns utan egna framtagna program. Denna rörelse var en viktig faktor för att gruvdriften överhuvudtaget blev kvar i Kiruna. Men var fanns borgarna under hela denna tid? Totalt frånvarande!

För att idag utarbeta framtidsprogrammet så behövs en ny rörelse skapas som den på 70-talet. Alla organisationer behöver aktiveras och i bränschen för dessa, arbetarrörelsens alla olika delar och partier. Det är faktiskt en skandal att inte detta arbetarprogram för en framtida stad redan finns.

Men framförallt vore det historielöst att hoppas på att Gunnar Selbergs Centerparti, med självgoda Annie Lööf i spetsen - högsta ansvarige för statsföretag och chef över LKAB - ens tankemässigt kan bidra med några visioner. Deras dröm är och förblir drömmen om den självläkande marknaden och de är helt främmande att släppa framtiden till oss knegare •

BOSTADSFÖRSÖRJNINGSPROGRAMMET

På Kommunstyrelsen 26 mars presenterades kommunens plan för att säkra bostadsbehovet fram till 2018 och vad som ska göras åt den så kallade hyresklyftan, alltså det faktum att det efter 2018 kommer att behövas väldigt många bostäder eftersom tusentals lägenheter ska rivas.

Fram till 2018 kommer kommunens eget bostadsbolag KBAB att varmställa på Glaciären. HSB och LKAB Fastigheter kommer att bygga något hundratal vardera. Kommunen räknar med ett överskott på 65 lägenheter 2018. De räknar inte med att en befolkningsökning fastän det är ekonomiskt överhettat i hela regionen.

Vad som ska hända efter 2018 har kommunen ingen lösning på. De bedriver ett forskningsprojekt med KTH, LTU och Gällivare Kommun. Det är allt.

Knegarkampanjen kräver att kommunen ger direktiv till KBAB att de begär förlustgarantier hos staten och omedelbart börjar planera för att bygga billiga hyresbostäder i kommunal regi i den nya stadskärnan.

Var finns kraften som kan desarmera den sociala bomben?

Forts från sid 2: ...kollektivtrafik som förbinder den nya stadskärnan med alla de gamla stadsdelarna, gruvan, flygplatsen och järnvägen?

LKAB har ekonomiska muskler och är en del av statens maskineri. De betalar dessutom hela ledningsgruppen för stadsomvandlingen inne i Kiruna Kommun. Men det enda de säger att de tänker ta ansvar för, det är att ersätta det som gruvdriften redan förstört. Varför är de inte mer drivande för att flytta hindren för att dra igång offensiva satsningar?

Världsmarknaden

Faktum är att LKAB inte alls har samma intresse av en levande stad som de anställda och befolkningen. LKAB drivs i grunden av helt andra intressen än samhällets. Enligt Lars-Erik Aaros senaste dragning för Kommunstyrelsen så har stålmarknaderna vuxit med 200% de senaste åren. Enligt Aaro måste LKAB hänga med och växa för att inte tappa marknadsandelar "sen när stålpriset går ned". "Vi måste växa med kunden" upprepade han som ett mantra. I samma andetag berättade han att Bryssel är deras huvudfokus med heltidsanställda lobbyister på plats.

LKAB vill öppna flera nya gruvor och tre stora dagbrott är på gång i Svappavaara för att nå produktionsmålet om 37 miljoner ton per år, det vill säga en expansion på 12 miljoner ton per år. Detta gör de för att mätta efterfrågan på stål från "framväxten av 25-30 nya megastäder i världen under den närmaste tjugofemårsperioden", och för att stå emot konkurrensen från "de nya västafrikanska järnmalmgruvorna".

Detta sker samtidigt som stålföretagen har en finanskris på halsen och valutamarknaderna gungar. "Det står ett fönster öppet så låt oss passa på att växa nu",

nästän vädjade Lars-Erik Aaro till kommunpolitikerna som om de någonsin motarbetat LKAB. Det lät nästa som att han ville att kommunen skulle ta det lugnt med stadsflytten.

LKAB är EUs hemmagruva och står för 90% av EUs järnmalmsexport, samtidigt som de stora giganterna Rio Tinto och Vale är mångdubbelt större och vill ta LKABs marknadsandelar. Därför måste LKAB bryta Europaberoendet och ta sig in på de kommande marknaderna, menar Lars-Erik Aaro. Det är, enligt honom, Mellanösterns och Kinas stålverk som ska garantera LKABs marknadsandelar i framtiden. LKAB är redan stora i Saudiarabien och tänker alltså ånga vidare bland de reaktionära kungadömena där arbetarna inte får organisera sig,

Det bästa för LKAB sett ur det internationella konkurrensperspektivet måste vara en fly-in-fly-out arbetsstyrka som inte ställer krav, härjar om avtal, rättigheter och samhällsansvar, som inte rotar sig och håller ihop, utan jobbar och istället håller käften när de är på plats. Som det faktiskt ser ut i majoriteten av världens gruvorter och även på många stålverk.

Staten gillar läget och cashar in

LKAB har stöd av ägaren, den svenska regeringen för sin aggressiva inriktning. Där är det näringsminister Annie Lööf (c) som är ansvarig. Regeringen utnämnde nyss en av finanskapitalets huvudspelare i Sverige, Marcus Wallenberg, till ordförande.

Det bekymrar inte heller regeringen att lagarna, som har anpassats till EU, förhindrar både kommunen och LKAB, att subventionera samhällssatsningar. Statliga bolag får ju inte heller "snedvrida konkurrensen" genom att till exempel bygga städer. Nej, LKAB drivs som ett vanligt aktiebolag med krav att skapa värde till ägaren, staten.

Nu måste kolosserna sättas i rörelse!

Sammantaget är det alltså så att ingen av de ansvariga har något grundläggande intresse av att sätta igång och ta ansvar för byggande av bostäder, infrastruktur, idrotts- och kulturanläggningar i den nya stadskärnan. För att flytta på dessa

kolosser och frigöra resurser och handlingskraft måste nya krafter in. Det är stora saker som måste förändras.

För att frigöra de resurser som krävs så måste, för det första, Alliansregeringen ge nya ägardirektiv till LKAB. LKAB måste få uppdrag att backa från målen att ta marknadsandelar till priset av samhällsförfall och istället göra samhällsinvesteringar i form av bostäder och infrastruktur i Kiruna. För det andra, måste Allians-regeringen ge Kiruna Kommun och KBAB undantagsklasusuler och förlustgarantier så att man kan sätta igång med bostadsbyggande. För det tredje måste miljardbelopp destinerats till stadsomvandlingen och statens vinstandel för 2011 och 2012 på sammanlagt 10 miljarder måste fonderas och öronmärkas för detta.

Inget av detta kommer att ske om inte Kirunaborna hittar ett sätt att gå samman och driva LKAB och kommunen framför sig och tvinga fram förändringar. Det är stora krafter i rörelse och vi måste bli starkare än vad de är.

Ställ Gruv12an i spetsen och öppna Arbetarekommunen

De som har ställning och intresse av att ställa sig i spetsen för en sådan rörelse är Gruv12an, som ju redan visat var de står när det gäller sjukvårdsfrågan.

Det är Gruv12ans medlemmar som skapar det värde som LKAB lever av, det är de som drabbas av bostadsbristen och den sociala nedrustningen. Gruv12an har också band till alla andra grupper i staden genom att man lever och bor tillsammans. De sitter i bolagsstyrelsen och förhandlar med bolaget varje dag om arbetsvillkoren.

Dessutom är det dags att återuppta kravet på socialdemokraterna att de öppnar sin Arbetarekommun för alla intresseföreningar så att vi kan få direkt inflytande över kommunledningen.

Knegaren ges ut av Knegarkampanjen. Vi finns på Adolf Hedinsvägen 35 och www.knegarkampanjen.wordpress.com